

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Nds/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	1111207247
Dátum vydania rozhodnutia:	07.06.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1111207247.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa C., bytom Q., adresa na doručovanie pošty C., proti odporcovi Daňovému úradu Bratislava 1, so sídlom Radlinského 37, P.O.BOX 89, Bratislava, o návrhu označenom ako „žaloba na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy“, resp. o návrhu „na ochranu osobnosti“ vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4S/90/2011, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci j e d ô v o d n ý .

Odôvodnenie

Navrhovateľ podal dňa 07.03.2011 na Okresný súd Bratislava I podanie, ktoré označil ako „žaloba na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy“. Podľa obsahu podania sa ním domáhal ochrany svojich práv z dôvodu nezákonného postupu Daňového úradu v Komárne, ktorý vykonal u navrhovateľa v roku 1996 daňovú kontrolu a následne vydal dodatočný platobný výmer č. 621/240/1389/96 zo dňa 02.02.1996 (prevzatý žalobcom dňa 05.02.1996) a žiadal vydať rozsudok, ktorým súd zaviaza odporcu (žalovaného) „na vykonanie opravy rozhodnutia č. 600/230/158504/2009/Par zo dňa 10.09.2009 v časti odôvodnenia, tak že „správca dane odpisuje daňový nedoplatok z dôvodu nedostatku právomoci daňového úradu pri vydaní rozhodnutia č. 621/240/1388/96 zo dňa 02.02.1996 a pri vydaní dodatočného platobného výmeru č. 621/240/1389/96 zo dňa 02.02.1996, a preto žalobcovi nevznikla daňová povinnosť uvedená v danom rozhodnutí a dodatočnom platobnom výmere, a že navrhovateľ (žalovaný) je povinný zaplatiť navrhovateľovi (žalobcovi) ako nemajetkovú ujmu v sume 35.000 eur, to všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia“.

Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) po tom čo uznesením z 22.03.2011 č. k. 21C/36/11-14 vyzval odporcu na vyjadrenie sa k návrhu a poučil ho o jeho procesných právach a po dôjdení vyjadrenia (č. l. 17 a nasl.) uznesením z 18.04.2011 č. k. 21C/36/11-27 vyslovil svoju vecnú nepríslušnosť a postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“), ktorému bola vec postúpená, ako súd konajúci v

správnom súdnictve podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) uznesením zo 16.11.2012 č. k. 4S/90/2011-45 konanie o návrhu navrhovateľa podľa § 250d ods. 3 OSP zastavil, keď na základe tvrdení uvedených v návrhu (žalobe) a na základe pripojených listinných dôkazov ako aj ustanovení § 250v ods. 1 až 4 OSP, § 103 a § 104 ods. 1 OSP dospel k záveru, že navrhovateľovi uplynula najdlhšia objektívna lehota na podanie návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom vo vzťahu k vykonanej daňovej kontrole a vydaniu dodatočného platobného výmeru dňa 02.02.1997 a vo vzťahu k nadväzujúcemu zásahu, ktorým malo byť vydanie rozhodnutia č. 600/230/158504/2009/Par zo dňa 10.09.2009, dňa 10.09.2010. Ďalej krajský súd dôvodil tým, že navrhovateľ sa navyše nedomáhal súdnej ochrany pred opakovaním sa nezákonného zásahu orgánu verejnej správy, ale žiadal, aby súd zaviazal odporcu vykonať opravu rozhodnutia, z čoho vyplýva, že nezákonným zásahom malo byť rozhodnutie správneho orgánu, ktoré však nemôže byť predmetom konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Ani nárok na nemajetkovú ujmu, ktorého sa zároveň navrhovateľ domáhal, nemôže byť predmetom konania súdu podľa piatej časti, piatej hlavy OSP v žalobe o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Preto podľa krajského súdu neboli splnené zákonné podmienky na začatie konania v zmysle návrhu a návrh bol podaný oneskorene.

Na základe včas podaného odvolania navrhovateľa namietajúceho nesprávne zaradenie návrhu pod konanie podľa piatej časti OSP, nakoľko podľa obsahu návrhu (žaloby) je návrh (žaloba) namierený na ochranu osobnosti, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 28.03.2013 sp. zn. 5Sžf/10/2013 uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie predovšetkým z dôvodu neprávneho postupu vo veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) vo svojom zrušujúcom uznesení poukázal predovšetkým na rozdiel medzi konaním v správnom súdnictve podľa piatej časti OSP a konaním v súdnictve všeobecnom podľa § 11 Občianskeho zákonníka (keď z odvolania navrhovateľa vyplynulo, že v rozpore s označením svojho návrhu sa nedomáha ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP ale ochrany osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka), na nejasnosť a nezrozumiteľnosť návrhu ako aj na pochybenie okresného súdu, ktorý v zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 OSP nevyzval navrhovateľa na doplnenie návrhu, nakoľko návrh napriek tomu, že navrhovateľ sám má podľa titulu „JUDr.“ právnické vzdelanie, je nejasný a ani žalobný petit nie celkom zodpovedá ustanoveniu § 80 OSP a zároveň i na pochybenie krajského súdu, ktorý po postúpení veci Okresným súdom Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) prijal bez ďalšieho na konanie a rozhodnutie návrh (žalobu) navrhovateľa (žalobcu), nezaoberajúc sa vôbec neúplnosťou návrhu a obsahom (materiálnym i formálnym) žalobného petitu.

Najvyšší súd skonštatoval, že Okresný súd Bratislava I vec Krajskému súdu v Bratislave postúpil predčasne a bez toho, aby jednoznačne ustálil charakter konaní, pretože ustáliť predmet konania bez akýchkoľvek pochybností bolo predovšetkým povinnosťou okresného súdu, na ktorý bol návrh (žaloba) dňa 07.03.2011 podaný.

Krajský súd v Bratislave po vrátení veci najvyšším súdom riadiac sa jeho právnym názorom (§ 250ja ods. 4 OSP) predložil vec na rozhodnutie podľa § 104a ods. 3 OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) vysloviac nesúhlas s postúpením veci okresným súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný na rozhodovanie o vecnej príslušnosti (§ 246c veta prvá OSP a § 104a ods. 3 OSP) po prejedaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci je dôvodný.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP).

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumie rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo

právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 veta prvá OSP).

Súdy v správnom súdnictve konajú i o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích správnych orgánov (§ 244 ods. 5 veta prvá OSP).

Konanie v správnom súdnictve sa začína na návrh, ktorý sa nazýva žalobou (§ 249 ods. 1 OSP), opravným prostriedkom proti rozhodnutiu neprávoplatnému správneho orgánu (§ 250m ods. 1 OSP), návrhom na vyslovenie povinnosti orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť (§ 250t ods. 1 OSP) alebo návrhom na ochranu proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy (§ 250v ods. 1 OSP).

Z ustanovenia § 250v OSP vyplýva, že návrh podaný podľa tohto ustanovenia sa viaže na splnenie viacerých podmienok. Musí ísť o návrh, v ktorom fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch a:

- ide o nezákonný zásah orgánu verejnej správy,
- zásah nie je rozhodnutím,
- zásah bol zameraný priamo proti fyzickej alebo právnickej osobe alebo proti nim vykonaný,
- dôsledky zásahu trvajú alebo hrozí jeho opakovanie,
- navrhovateľ vyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis,
- návrh bol podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený (§ 41 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

V zmysle ustanovenia § 5 ods. 1 OSP a najmä ustanovenia § 43 ods. 1 OSP súdna prax zásadne trvá na poučení o náležitostiach návrhu, o správnej formulácii návrhu na rozhodnutie vo veci samej a v priebehu konania aj na takom poučení, ktoré účastníkovi umožní pokračovanie v konaní a dosiahnutie rozhodnutia v merite veci.

Ak dôjde súdu neúplné, nepresné alebo nesprávne podanie, musí si vždy predovšetkým ujasniť, či nedostatky podania sú také, že pri ich neodstránení nie je možné v konaní pokračovať.

Podľa tvrdenia navrhovateľa v jeho odvolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/90/2011-45 zo 16.11.2012 sa tento domáha v zmysle § 80 písm. b/ OSP splnenia povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva a sice ochrany osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka.

Medzi konaním o splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b/ OSP pred okresným súdom a konaním o návrhu ochrany proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP, o ktorom by mal konať krajský súd v správnom súdnictve, je zásadný rozdiel.

Petitom návrhu na ochranu proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy sa navrhovateľ musí domáhať, aby súd zakázal orgánu verejnej správy pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v prikázal mu, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom (§ 250v ods. 1 OSP). Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo (§ 250v ods. 3 OSP). Nezákonný zásah musí mať verejnoprávnú povahu. To znamená, že musí nastať pri výkone právomoci orgánu verejnej správy, ktorý mocenským spôsobom zasiahol do právnej sféry fyzickej alebo právnickej osoby. Riešenie ochrany práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvných vzťahov alebo porušenia práva, ktoré spadá do oblasti súkromného práva, nie je podľa ustanovení 250v možné.

Keďže navrhovateľ sa svojimi nejasným podaním zo 07.03.2011 domáha, aby súd zaviazal odporcu (žalovaného) „na vykonanie opravy rozhodnutia č. 600/230/158504/ 2009/Par zo dňa 10.09.2009 v časti odôvodnenia, tak že „správca dane odpisuje daňový nedoplatok z dôvodu nedostatku právomoci daňového úradu pri vydaní rozhodnutia č. 621/240/1388/96 zo dňa 02.02.1996 a pri vydaní dodatočného platobného výmeru č. 621/240/1389/96 zo dňa 02.02.1996, a preto žalobcovi nevznikla daňová povinnosť uvedená v danom rozhodnutí a dodatočnom platobnom výmere a že navrhovateľ (žalovaný) je povinný zaplatiť navrhovateľovi (žalobcovi) ako nemajetkovú ujmu v sume 35.000 eur, to všetko do 15 dní od právopitnosti tohto rozhodnutia“, ktoré pďanie označil v odvolaní podľa obsahu návrhu (žaloby) za návrh (žalobu) namierený na ochranu osobnosti, okresný súd o postúpení veci rozhodol predčasne, pred tým ako v súlade s ustanovením § 43 OSP odstránil vady podania tak, aby bolo zrejmé nad akúkoľvek pochybnosť, čo je predmetom sporu, resp. predmetom konania, čoho sa navrhovateľ vlastne domáha a či daná vec vôbec spadá pod správne súdnictvo. Bez ujasnenia si týchto otázok nie je možné posúdiť, či vec patrí do vecnej príslušnosti krajského súdu ako súdu konanúceho v správnom súdnictve alebo do vecnej príslušnosti súdu okresného v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka ako vec občianskoprávna.

Na tomto mieste Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné opätovne zdôrazniť, že ujasnenie si predmetu konania a odstránenie väd podania je v prvom rade úlohou - povinnosťou súd, na ktorý podanie došlo, a to predtým, ako vo veci vysloví svoju nepríslušnosť (miestnu či vecnú) a teda predtým ako vec z tohto dôvodu postúpi inému súdu.

Naproti tomu súd, ktorému bola vec postúpená, je taktiež povinný skúmať podmienky konania (§ 103 OSP) a v prípade nejasností, ak ich bez väčších odstaňování väd nemôže posúdiť sám, predložiť vec na rozhodnutie nadriadenému súdu a nie bez ďalšieho zastaviť konanie. Takýmto postupom by totiž účastníkovi mohla byť odňaté jeho právo na súdnu ochranu.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.